

WERELDOORLOG II

Marcel De Vrij, tabak- en haringsmokkelaar

• Winternummer 2019 •

Marcel, lange tijd herbergier in De Valk op de markt van Kasterlee, vertelde dat hij tijdens WO II dikwijls tabak gesmokkeld heeft. Hij woonde toen in Rijkevorsel.

Tabak ging hij halen in Lichtervelde, een tabakstreek in West-Vlaanderen. Hij was dikwijls vergezeld van zijn makker en dorpsgenoot Jan Wijns (Jakke Mus). Ze waren toen rond de 14 jaar oud. Marcel deed dit voor zijn schoonbroer Jos Brosens, die gehuwd was met zijn oudste zus Mit De Vrij. Die woonden in bij hun ouders die café hadden in Hoogstraten: 'Onder den toren'.

Het was een hele reis om in Lichtervelde te geraken. Met de tram reed Marcel van Rijkevorsel naar Oostmalle. Van daaruit verder met tram naar Antwerpen. Dan ging het met de trein naar Brussel Noord. Daar moesten ze overstappen op een tram naar Brussel Zuid, want er was nog geen Noord-Zuidverbinding. En zo belandde hij uiteindelijk in de trein naar Lichtervelde. Van zijn schoonbroer kreeg hij als proviand voor onderweg een pakje met wit brood mee, wat in die oorlogstijd wel een luxe was. Hij kreeg ook nog wat geld om boekjes te kopen om in de trein te lezen.

In Lichtervelde moest hij dan in een herberg de tabak ophalen: 4,5 kg per persoon. 4 kg daarvan werd daar ter plaatse in lange panden gestoken op een speciaal lang korset. Alvorens dit aan te doen werden de panden nog halfweg toegenaaid, zodat de tabak niet naar onder stuwde. Eenmaal de panden gevuld werd nog eens goed over het korset gelopen zodat alles goed compact zat. Dan werden de panden nog verder toegenaaid, waarbij men toch nog wel vooraan wat plaats liet voor zijn plasser. De resterende halve kilo werd gewoonweg in de vestzak gestoken.

Van Lichtervelde ging het dan weer terug huiswaarts, maar vanuit Brussel nu in een omnibustrein (bailleur?), zodat hij eventueel nog voor Antwerpen kon uitstappen indien daar controleurs gesignaleerd waren.

De schoonbroer wachtte hem op in Antwerpen. Hij was met de fiets van Hoogstraten gekomen, dat was het veiligste. Hij nam de tabak over van Marcel en bracht zelf telkens vanuit Antwerpen de tabak naar Hoogstraten naar café Onder den Toren.

Marcel zelf reed al meteen terug naar Lichtervelde voor een nieuwe vracht.

Intussen was het wel te laat geworden om nog terug naar huis te keren. Daarom mocht hij in het café overnachten. Hij kreeg daar ook een warme maaltijd.

Gesnapt

Antwerpen was altijd wel een gevaarlijke plaats om controle te krijgen. Op een keer gingen twee controleurs van de accijnzen hem achterna tot buiten het Centraal Station. De schoonbroer was er toen zelf ook bij. Zij deden hen stoppen en riepen: "Wij zijn de controleurs van de accijnzen, meekomen!" Ze moesten zich uitkleden en natuurlijk stootte men op het korset met de tabakspanden. De tabak werd uiteraard afgenomen en er moest ook een boete betaald worden, en eigenaardig, maar waar: dan konden ze de tabak eventueel terugkopen!!!! Na zo'n tabaksmokkel volgde gewoonlijk even een rustperiode van enkele weken. Jos Brosens maakte mooie pakjes van 50 gram tabak, "VR" stond er op, die hij dan in Nederland ging verkopen en hij verdiende er een goede cent aan. De tabaksmokkel was ook voor Marcel een mooie bijverdienste, die hij echter thuis moest afgeven, want daar kon met dit geld best gebruiken.

Haring smokkelen

Tussendoor ging Marcel ook met Jakke Mus af en toe haring halen aan zee. Die was daar toen in overvloed te verkrijgen. Weer met de trein op stap en met twee zakken, aan mekaar toegebonden. In elke zak een blikken doos voor 10 kg verse haring. In de tram op het traject tussen Brussel Zuid en het Noordstation loste op een keer de knoop bij Jakke Mus, zodat de haring allemaal op de tramsporen terecht kwam. Ze hebben zich dan wel moeten reppen om die terug bijeen te rapen en weer in de dozen te steken, want de volgende tram

kwam er al weer aan.

In Hoogstraten werd de haring dan weer verder verkocht.

*Opgetekend bij Marcel De Vrij
door Luc Swerts*

*Marcel De Vrij, rechts, met
gildebroeders in Café De Leeuw*